

- ร่าง - ประกาศธนาคารแห่งประเทศไทย

ที่ สกข. X (#1 กำหนด SIRPS) /2568

เรื่อง หลักเกณฑ์การประเมินระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน
(Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS)

1. เหตุผลในการออกประกาศ

ปัจจุบันระบบการชำระเงินของประเทศไทยมีบริบทและสภาพแวดล้อมที่เปลี่ยนไปเนื่องจากการพัฒนาของเทคโนโลยีและการเติบโตของการชำระเงินดิจิทัล (digital payment) ส่งผลให้ระบบการชำระเงินรายย่อยมีบทบาทต่อการทำธุรกรรมทางการเงินมากขึ้น โดยมีการพัฒนารูปแบบและขยายการให้บริการอย่างกว้างขวาง ช่วยสนับสนุนการทำธุรกรรมของภาคประชาชน ภาครัฐและภาคธุรกิจทุกกลุ่ม นับเป็นส่วนหนึ่งของโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของระบบการชำระเงินของประเทศไทย และมีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน โดยหากระบบการชำระเงินรายย่อยดังกล่าวประสบปัญหา จะส่งผลกระทบต่อสาธารณสุขและในการทำธุรกรรมทางการเงินในระบบเศรษฐกิจเป็นวงกว้าง รวมทั้งอาจส่งผลกระทบต่อเสถียรภาพของระบบการชำระเงินโดยรวมของประเทศไทย

ธนาคารแห่งประเทศไทยเห็นถึงความสำคัญและความจำเป็นที่ต้องยกระดับการกำกับดูแลระบบการชำระเงินรายย่อยดังกล่าว โดยเห็นสมควรกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินสำหรับการยกระดับเป็นระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน (Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS) ซึ่งสอดคล้องกับมาตรฐานสากลและแนวทางการกำกับดูแลของธนาคารกลางในต่างประเทศ โดยผู้ประกอบธุรกิจที่ให้บริการระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงินมีหน้าที่ต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเพิ่มเติมจากหลักเกณฑ์ทั่วไปที่ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนด โดยเฉพาะการบริหารจัดการตามหลักธรรมาภิบาลที่ดีโดยคำนึงถึงการคุ้มครองประโยชน์ของผู้ใช้บริการ การส่งเสริมการเข้าถึงการให้บริการที่เปิดกว้างในฐานะเป็นระบบที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานที่สำคัญของระบบการชำระเงิน (Open Infrastructure) การส่งเสริมประสิทธิภาพและความสามารถในการแข่งขัน (Open Competition) และการบริหารจัดการความเสี่ยงและการจัดการปัญหาเมื่อเกิดเหตุฉุกเฉินเพื่อป้องกันผลกระทบเชิงระบบเป็นวงกว้าง เพื่อให้การดำเนินงานของระบบการชำระเงินรายย่อยดังกล่าวเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ มีความโปร่งใส มีเสถียรภาพ ตลอดจนสามารถให้บริการได้อย่างปลอดภัยและต่อเนื่อง อันจะเป็นการส่งเสริมเสถียรภาพของระบบการชำระเงินและระบบเศรษฐกิจโดยรวมของประเทศไทย

2. อำนาจตามกฎหมาย

อาศัยอำนาจตามความใน**มาตรา 24** แห่งพระราชบัญญัติระบบการชำระเงิน พ.ศ. 2560 ธนาคารแห่งประเทศไทยกำหนดหลักเกณฑ์การประเมินระบบการชำระเงินรายย่อยภายใต้การกำกับที่มีลักษณะตามที่กำหนดในประกาศนี้ เป็น**ระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน** ตามความในประกาศฉบับนี้

3. ขอบเขตการบังคับใช้

ประกาศฉบับนี้ให้ใช้บังคับกับผู้ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับตามกฎหมายว่าด้วยระบบการชำระเงิน

4. เนื้อหา

4.1 นิยาม

ในประกาศฉบับนี้

“**ระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ**” หมายความว่า ระบบการชำระเงินที่จะต้องได้รับอนุญาตจากรัฐมนตรี

“**ระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน**” (Systemically Important Retail Payment Systems: SIRPS) หมายความว่า ระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับที่เป็นโครงสร้างพื้นฐานการทำธุรกรรมการชำระเงินรายย่อย และจัดเป็นระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน ตามที่ธนาคารแห่งประเทศไทยประกาศกำหนด

“**ผู้ใช้บริการของระบบ**” หมายความว่า ผู้ใช้บริการที่เป็นสมาชิกและยินยอมผูกพันตามหลักเกณฑ์ในการใช้บริการของระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับ

“**ระบบบาทเน็ต**” หมายความว่า ระบบบาทเน็ตตามระเบียบธนาคารแห่งประเทศไทยว่าด้วยการบริการบาทเน็ต

“**ธปท.**” หมายความว่า ธนาคารแห่งประเทศไทยตามกฎหมายว่าด้วยธนาคารแห่งประเทศไทย

4.2 หลักเกณฑ์การประเมินระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน

4.2.1 ปัจจัยและวิธีการที่ใช้ในการพิจารณาประเมินระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน

ในการพิจารณาเพื่อประเมินว่าระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับใดที่จะถูกจัดว่าเป็นระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน ธปท. จะพิจารณาจากปัจจัยเชิงปริมาณ

และปัจจัยเชิงคุณภาพที่อาจส่งผลกระทบต่อระบบการชำระเงินและระบบการเงินโดยรวมของประเทศ
ในกรณีที่ระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับนั้นประสบปัญหา

4.2.2 ธปท. จะประเมินเพื่อยกระดับระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับเป็นระบบ
การชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน เมื่อระบบดังกล่าวมีลักษณะที่เข้าปัจจัยเชิงปริมาณ
หรือเข้าปัจจัยเชิงคุณภาพ ดังนี้

(1) ปัจจัยเชิงปริมาณ

ธปท. จะพิจารณาปัจจัยเชิงปริมาณ 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

(1.1) ด้านระดับผลกระทบต่อระบบการเงิน: โดยพิจารณาจากสัดส่วนมูลค่า
การทำธุรกรรมในรอบระยะเวลา 1 ปีปฏิทินผ่านระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับนั้น เทียบกับมูลค่า
การทำธุรกรรมผ่านระบบบาทเน็ต เกินกว่าร้อยละ 10

(1.2) ด้านระดับส่วนแบ่งการตลาด : โดยพิจารณาจากสัดส่วนปริมาณธุรกรรม
ในรอบระยะเวลา 1 ปีปฏิทินผ่านระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับนั้น เทียบกับปริมาณธุรกรรมการ
โอนเงินและการชำระเงินรายย่อยทั้งหมด เกินกว่าร้อยละ 75

(1.3) ด้านการเชื่อมโยงข้ามพรมแดน : โดยพิจารณาจากจำนวนประเทศหรือ
จำนวนระบบการชำระเงินที่มีการเชื่อมโยงข้ามพรมแดนโดยตรงกับระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับนั้น
ตั้งแต่ 5 ประเทศหรือ 5 ระบบขึ้นไป และมีปริมาณธุรกรรมข้ามพรมแดนเทียบกับปริมาณธุรกรรมทั้งหมด
ของระบบดังกล่าวในรอบระยะเวลา 1 ปีปฏิทิน ไม่น้อยกว่าร้อยละ 33

(1.4) ด้านการให้บริการชำระดุลแก่ระบบโครงสร้างพื้นฐานทางการเงินอื่น
(Financial Market Infrastructure: FMI) : โดยพิจารณาจากการที่ระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับนั้น
ทำหน้าที่ชำระดุลให้กับ FMI อื่น ๆ

ระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับจะถูกประเมินว่าเป็นระบบการชำระเงิน
รายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงินเมื่อมีลักษณะที่เข้าปัจจัยเชิงปริมาณตามข้อ 4.2.2 (1.1) และ
ลักษณะอย่างหนึ่งอย่างใดตามข้อ 4.2.2 (1.2) หรือข้อ 4.2.2 (1.3) หรือข้อ 4.2.2 (1.4)

(2) ปัจจัยเชิงคุณภาพ

ธปท. จะพิจารณาปัจจัยเชิงคุณภาพ 4 ด้าน ดังต่อไปนี้

(2.1) ด้านการเป็นโครงสร้างพื้นฐานของระบบการชำระเงิน (Payment
System Infrastructure) : โดยพิจารณาจากการมีระบบการให้บริการขนาดใหญ่ มีบริการหลากหลาย
ครอบคลุมผู้ใช้บริการหลายประเภท และมีการเชื่อมโยงทั้งทางตรงและทางอ้อมกับระบบงานของภาครัฐ
และภาคเอกชน

(2.2) ด้านลักษณะและความสำคัญของผู้ใช้บริการของระบบ (Stakeholders) :
โดยพิจารณาจากการมีผู้ใช้บริการของระบบจำนวนมาก และผู้ใช้บริการระบบดังกล่าวเป็นกลไกสำคัญ
ในการให้บริการการชำระเงิน

(2.3) ด้านการทดแทนกันได้ (Substitutability) : โดยพิจารณาจากการที่ไม่มีระบบอื่นในลักษณะเดียวกันที่ทดแทนได้สมบูรณ์ หรือการจัดการระบบอื่นทดแทนต้องใช้เวลานาน หรือมีต้นทุนในการดำเนินการที่สูงมาก

(2.4) ด้านความเชื่อมโยงหรือผลกระทบต่อการใช้บริการในวงกว้าง : โดยพิจารณาจากการเป็นระบบการชำระเงินที่หากเกิดกรณีเหตุฉุกเฉินหรือหยุดชะงัก จะกระทบต่อประชาชนและผู้ให้บริการของระบบที่มีส่วนเกี่ยวข้องเป็นวงกว้าง

ระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับจะถูกประเมินว่าเป็นระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงินเมื่อมีลักษณะที่เข้าปัจจัยเชิงคุณภาพ**ครบทุกข้อ**

4.2.3 ธปท. จะประกาศรายชื่อระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงิน โดยผู้ประกอบธุรกิจระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับที่ให้บริการระบบดังกล่าวต้องปฏิบัติตามหลักเกณฑ์การกำกับดูแลเพิ่มเติมตามที่ ธปท. ประกาศกำหนด

4.2.4 ธปท. จะติดตามการให้บริการของระบบการชำระเงินภายใต้การกำกับอย่างต่อเนื่อง และทบทวนการประเมินการให้บริการของระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงินเป็นประจำอย่างน้อยทุก 2 ปี ทั้งนี้ หากผลการทบทวนปรากฏว่ารายชื่อบริษัทระบบการชำระเงินรายย่อยที่มีนัยสำคัญต่อระบบการเงินมีการเปลี่ยนแปลงหรือเพิ่มเติม ธปท.จะประกาศให้ทราบต่อไป

5. วันเริ่มต้นบังคับใช้

ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ XX พฤษภาคม 2568

(นายเศรษฐพุฒิ สุทธิวาทนฤพุฒิ)

ผู้ว่าการ

ธนาคารแห่งประเทศไทย

ฝ่ายนโยบายระบบการชำระเงินและเทคโนโลยีทางการเงิน

โทรศัพท์ 0 2283 5054, 0 2283 6413, 0 2283 5027